

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 29.10.2008
COM(2008) 706 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A pénzügyi válságtól a fellendülésig: európai cselekvési keret

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A pénzügyi válságtól a fellendülésig: európai cselekvési keret

Összehangolt uniós szintű fellépések

A nemzetközi pénzügyi piacokon tapasztalható, eddig példátlan mértékű válság nagy kihívások elé állította az Európai Uniót. Az európai bankrendszert – hála a 27 tagállam uniós szintű összehangolt fellépésének – sikerült hatékonyan stabilizálni. Annak érdekében, hogy a pénzügyi rendszer likviditása jelentős mértékben javuljon, mielőbb végre kell hajtani a szükséges intézkedéseket. Ám a pénzügyi válság még korántsem ért véget: a recessziós hatás a gazdaság más ágazataiba is továbbgyűrűzik, súlyosan érintve a háztartásokat, a vállalkozásokat és munkahelyeket is. Az európai gazdaságot ért megrázkódtatások nemcsak a potenciális középtávú növekedési rátát fogják várhatóan csökkenteni, hanem a 2009. és 2010. évi tényleges növekedést is visszafogják. Mivel a beruházók kockázatvállalási kedve csökkent, mérséklődik a termelékenység, és háttérbe szorul az innováció.

Európa ereje a szolidaritásban és a közös fellépésre való képességben rejlik. A válság előbb-utóbb – ha nem is azonos módon és mértékben – valamennyi tagállamot érinteni fogja: várhatóan növekedni fog a munkanélküliség, csökken a kereslet és romlik a költségvetési helyzet. Hatékonyabban és hitelesebben reagálhatunk, ha mindez ellen közösen lépünk fel; a tagállamok ugyanis egymagukban nem fogják tudni elérni a kívánt célokat, sőt, fennáll a veszélye, hogy a válság akár a többi tagállamra is továbbterjed.

A bankszektor stabilizációja szempontjából rendkívüli fontosságú volt, hogy az EU a pénzügyi piacokat sújtó legnagyobb nehézségek idején képes volt közösen fellépni. Bebizonyosodott, hogy helyes megoldás a nemzeti fellépések egyértelmű uniós alapelvek szerinti összehangolása és az ezekhez kapcsolódó közvetlen uniós fellépés. A fellépéseket határozott, összehangolt és hatékony intézkedésekkel támogatta uniós szinten a Tanács francia elnöksége, a Bizottság és az Európai Központi Bank, nemzeti szinten pedig a tagállamok, az Európai Parlament teljes körű támogatásával és együttműködésével.

Az EU-nak e sikerek alapján a továbbiakban is egyesült erővel, összehangolt módon, a kihívásokból lehetőségeket kovácsolva kell fellépnie a válság ellen. Válogatott rövid távú intézkedésekkel kell kiegészíteni a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégiát. Ez a dokumentum három részben ismerteti a kidolgozandó általános uniós helyreállítási cselekvési terv/keret elemeit:

- *A pénzügyi piac új, uniós szintű felépítése*
- *A reálgazdasági hatások kezelése*
- *A pénzügyi válság nyomán tett globális intézkedések*

A Bizottság ezzel a közleménnyel kíván hozzájárulni az EU-n belüli és a nemzetközi partnereinkkel már megkezdett vitához arról, hogyan lehet a legjobban reagálni a jelenlegi válságra és annak utóhatásaira. A Bizottság november 26-án a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia keretében részletesebb uniós helyreállítási keretet fog előterjeszteni, amely számos célirányos, rövid távú kezdeményezést tartalmaz majd a gazdaság más ágazataira gyakorolt kedvezőtlen hatások enyhítésére, és a lisszaboni stratégia közép- és hosszú távú intézkedéseinek a válság nyomán történő kiigazítására.

1. A PÉNZÜGYI PIAC ÚJ, UNIÓS SZINTŰ FELÉPÍTÉSE

Az európai pénzügyi szektor kivezetése a válságból

A tagállamok és a Bizottság egymással szorosan együttműködve számos közvetlen intézkedésről állapodtak meg a polgárok megtakarításainak védelme és a nehézségekkel küzdő bankok megmentése érdekében. A hitelpiacokon kedvező fogadtatásban részesültek a különböző csomagok, de fontos, hogy e csomagokat mielőbb végre is hajtsák, és hatásukat folyamatosan értékeljék. Az összehangolt fellépés egyik létfontosságú eszköze a versenypolitika, miközben fenn kell tartani azt a lehetőséget, hogy a tagállamok szükség esetén a nemzeti körülményeknek megfelelően közbelépjenek¹. A köztámogatásban részesülők, illetve abban nem részesülők számára a Bizottság a jövőben is egyenlő feltételeket biztosít.

Ugyanakkor a globális pénzügyi válság közepette a helyzet továbbra is nagyon bizonytalan, és továbbra is fennáll a súlyos hitelválság veszélye. Nem ülhetünk ölbe tett kézzel: haladéktalanul végre kell hajtani az európai pénzügyi szektor válságból való kivezetését célzó stratégiát. Az EU-nak továbbra is összehangolt módon kell fellépnie annak érdekében, hogy fellépései a lehető legsikeresebbek legyenek. Különösen az alábbiakra van szükség:

- *Az EKB és más központi bankok részéről a pénzügyi rendszernek nyújtott folyamatos erős támogatás.* A központi bankok elismerésre méltó rugalmasságukról és leleményességükről tettek tanúbizonyságot a bankszektor fizetőképességének megerősítésekor és annak biztosításával, hogy a válság ne terjedjen tovább a pénzügyi rendszer más részeire.
- *A tagállamok által kidolgozott bankmegmentési tervek gyors és következetes végrehajtása.* Mindez elengedhetetlen az uniós bankszektorba vetett bizalom gyors helyreállítása, a gazdasági károk korlátozása és az erős és tartós helyreállítás feltételeinek megteremtése érdekében. Következésszerűen van szükség ahhoz, hogy optimalizáljuk az EU-ban kidolgozott különböző megmentési tervek általános hatását, elkerüljük a belső piac szétdarabolódását és fenntartsuk az egyenlő esélyeket a köztámogatásban részesülők, illetve abban nem részesülők között.
- *Határozott intézkedések a válság más tagállamokba való továbbterjedésének megakadályozására.* A pénzügyi válság az újonnan csatlakozott közép- és kelet-európai tagállamokat is megérintette. A veszély elkerülése érdekében az EU kész az IMF-fel karöltve jelentős középtávú pénzügyi támogatást biztosítani a fizetésimérleg-problémákkal és súlyos pénzügyi stabilitási kockázatokkal küzdő tagállamoknak.

A szabályozás és felügyelet megerősítése

A válságstabilizációval párhuzamosan a következő szakaszba kell lépni: át kell alakítani a bankszektor szerkezetét, majd egy későbbi időpontban ismét magánkézbe kell adni a bankokat. A Bizottság szorosan együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy a bankszektor részleges szerkezetátalakítása során a jövőre nézve is biztosítsák az ágazatban fennálló méltányos és egészséges versenyt. Fontos, hogy a magánszemélyek, illetve

¹ A Bizottság közleményt fogadott el Az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzintézetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazása címmel (HL C 270., 2008.10.25., 8. o.).

vállalkozások beruházási terveinek finanszírozásához megbízható és stabil bankrendszer álljon rendelkezésre. Ezenkívül az egész társadalomnak előnyére válnak a megfelelő hitelnyújtási feltételekre irányuló intézkedések.

A Bizottság javaslatokat terjesztett elő a betétbiztosításról és a tőkekövetelményekről, valamint a szabályozás és a számviteli standardok eredményeként fellépő prociklikusság veszélye elleni fellépésről. Hamarosan további javaslatokat terjeszt elő a hitelminősítő ügynökségekről és a vállalatvezetők bérezéséről is. Hozzáfogott a tőkepiaci felügyelet és a kockázatkezelés megfelelőségének átvizsgálásához, amely kiterjed a derivatívákra, a fedezeti alapokra és a magántőkére is. A Bizottság arra ösztönzi a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy a szabályozás és a felügyelet megerősítésének mielőbbi életbe lépése érdekében kezelje kiemelten a Bizottság javaslatait, és maga is vegyen részt a rendszerbe vetett bizalom helyreállításában.

Ezek az intézkedések orvosolni fogják a tapasztalt hiányosságokat, és segíteni fognak a rendszerbe vetett bizalom helyreállításában. Az uniós pénzügyi szektor szabályozási és felügyeleti modelljét újra kell definiálnunk, különösen a határokon átnyúló nagy pénzügyi intézmények tekintetében. A jelenleg nemzeti alapokon szervezett uniós felügyelet korlátozza a hatékony makroprudenciális felügyelet hatókörét. A jövőbeni felügyeleti rendszer kidolgozásához a Bizottság a De Larosière-csoport bevonásával kezdett hozzá².

2. A REÁLGAZDASÁGI HATÁSOK KEZELÉSE: HELYREÁLLÍTÁSI KERET

A hitelválság által a gazdaság más ágazataira gyakorolt hatás érezhető lesz a munkanélküliség növekedéséből és a különféle méretű vállalkozások áru- és szolgáltatásai iránti kereslet csökkenéséből. A foglalkoztatás növelését és a kereslet ösztönzését célzó szakpolitikai eszközök elsősorban a tagállamok kezében vannak. Ugyanakkor az uniós dimenzió értéktöbbletet ad a nemzeti fellépésekhez. A lisszaboni stratégia kedvező eredményei már megmutatták, hogy ahol a tagállamok és a Bizottság partnerségben működik együtt a növekedés – és munkahelyteremtésen, ott jelentős további előnyök érhetők el.

Ugyanakkor az EU-nak a jelenlegi válság nyomán módosítania kell a lisszaboni stratégia közép- és hosszú távú intézkedéseit. Strukturális reform-ütemtervét rövid távú fellépésekkel kell kiegészítenie, miközben folytatnia kell a jövőbe eszközölt következő beruházásait:

- a kutatási-fejlesztési innovációba és oktatásba irányuló beruházások növelése;
- a rugalmas biztonság előmozdítása: az egyes munkahelyek helyett az egyes emberek védelme és felvértezése;
- a vállalkozások – különösen kis- és középvállalkozások – terheinek csökkentése annak érdekében, hogy hazai és nemzetközi piacokat építhessenek ki;
- az európai versenyképesség fokozása: a gazdaság folyamatos környezetbarátabbá tétele, ezáltal új munkahelyek és technológiák teremtése, az energiabiztonsági korlátaink leküzdése és környezetvédelmi célkitűzéseink megvalósítása.

² A csoport feladata az európai pénzügyi intézmények szervezetének felülvizsgálata a következő szempontokból: prudenciális biztonság, a piacok megfelelő működése, valamint a pénzügyi stabilitási felügyelet, a korai figyelmeztető mechanizmusok és a válságkezelés terén folytatott európai együttműködés megerősítése, beleértve a határokon átnyúló és ágazatokon átnyúló kockázatok kezelését. Megvizsgálja továbbá az EU és a nagyobb joghatóságok közötti, a globális pénzügyi stabilitás megőrzésére irányuló együttműködést is. A csoport tagjai Jacques de Larosière (elnök), Leszek Balcerowicz, Otmar Issing, Rainer Masera, Callum McCarthy, Lars Nyberg, José Perez Fernandez, Onno Ruding.

Minél hatékonyabban képes Európa összehangolni a tevékenységeket, annál inkább megsokszorozódnak az intézkedések kedvező hatásai. A lisszaboni stratégiára jellemző partnerségi megközelítés jegyében arra kérjük a tagállamokat, hogy a fenti újabb kihívások tekintetében járuljanak hozzá a magasabb szintű koordinációhoz.

A stabilitási és növekedési paktum

A megrázkódtatások az egész EU-ra kiterjedtek, ugyanakkor az inflációs nyomások már enyhülőben vannak, ezért a monetáris és a fiskális politika hozzájárulhat a kereslet támogatásához. Az államháztartási helyzet az elkövetkező években a bevételek csökkenésével várhatóan jelentősen romlik. Míg a bevételek csökkenése részben a lassuláshoz kapcsolódik, a bevételekre nézve tartósabb következményekkel bír majd az a rész, amely egyes ágazatok – például a túlméretezett lakásépítési szektor – kiigazításához kapcsolódik. Az előrejelzések szerint az EU költségvetési egyenlege jövőre a GDP több mint 1 százalékpontjával romlik, de ezen belül az egyes tagállamok helyzete nagyon eltérő lesz. Ez rövid távon részben tompíthatja a lassulás hatásait, de csak a költségvetés romlásának kárára, még a pénzügyi megmentési tervek figyelembevételé előtt. Ugyanakkor az EU – és különösen az euró-övezet – költségvetési hiánya várhatóan nem fogja meghaladni a GDP 3 %-át, ami nagyrészt a stabilitási és növekedési paktum eddigi végrehajtásának köszönhető.

Bár a pénzügyi stabilitás támogatására bejelentett intézkedések (garanciák) nagy része nem befolyásolja közvetlenül a költségvetési hiányt, ténylegesen olyan mértékben jelentkeznek fiskális költségek, amennyiben az állami garanciákat lehívják. Ugyanakkor a bankok feltőkésítésére tett intézkedések máris megnövelték az adósságok szintjét. Mindez azzal együtt, hogy nyilvánvalóan folyik a költségvetési mérlegek strukturális romlása, aggályokat vethet fel az állami pénzügyek helyzetének hosszú távú fenntarthatósága tekintetében, különösen a leginkább sújtott országokban.

A stabilitási és növekedési paktum megfelelő szakpolitikai keretet biztosít: egyensúlyba hozza a rövid távú stabilizációs igényeket a szükséges hosszú távú strukturális reformmal, támogatva a kiigazítási folyamatot. Fontos, hogy a paktum végrehajtása során a költségvetés romlását a helyzetnek megfelelő strukturális reformintézkedések kísérik, miközben biztosítani kell a fenntartható pozíciók helyreállítását. A költségvetési politikák kialakításakor teljes mértékben élni kell a Szerződésben és a felülvizsgált stabilitási és növekedési paktumban biztosított rugalmassággal, és figyelembe kell venni a következő elveket:

- a fiskális politikákat fenntartható pályán kell tartani, ezzel biztosítva a válság várható rendezett megoldását;
- figyelembe kell venni az egyes országok fiskális mozgástere közötti különbségeket, amelyek az erős és hiteles nemzeti költségvetési intézményektől és a középtávú költségvetési keretektől függenek;
- a strukturális reform-ütemterv törekvései között különleges figyelmet kell fordítani azokra a reformokra, amelyek hosszú távon fokozzák a lendületet és a fenntarthatóságot;
- olyan rövid távú kereslettámogató reformokat kell kidolgozni, amelyek jól ütemezettek, célirányosak és ideiglenes jellegűek.

A jelenlegi nehézségek leküzdéséhez és a hosszú távú fenntarthatóság biztosításához további támogatást jelent a túlzott hiány esetén követendő eljárás. Egyértelmű különbséget kell tenni a szakpolitikai hibákból fakadó költségvetési következmények és a ciklikus hatások között, beleértve a pénzügyi válság nyomán kidolgozott megmentési csomag következményeit. A

felügyeleti folyamatban különösen figyelembe kell venni, hogy a megmentési csomag mennyiben növelte meg az adósság szintjét.

A reformok és a beruházások felgyorsítása

Az európai gazdaságot ért megrázkódtatások várhatóan csökkentik a potenciális növekedési rátát és egyúttal növelik a munkanélküliséget, ennél fogva csökkentik a keresletet. Ezért különlegesen fontos, hogy a strukturális reformokkal rövid távon fenntartsák a keresletet, rövid és középtávon megkönnyítsék a munkaerőpiacon belüli átjárást és a munkaerőpiacra való bejutást, és hosszú távon növeljék a potenciális növekedést.

Különösen fontos lesz annak biztosítása, hogy a beruházások optimális célokra irányuljanak. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozásoknak nyújtott uniós és nemzeti közsférabeli támogatást kettős céllal kell felhasználni – a rövid távú keresletcsökkenés ellensúlyozására, ugyanakkor a hosszú távú reformok és modernizáció elősegítésére. A lisszaboni stratégiában meghatározott jelenlegi reformprioritások keretében a tagállamoknak közvetlenül kiemelten kell kezelniük azokat a kulcsfontosságú reformokat, amelyek az innovációt és a produktivitás-fokozó beruházásokat támogatják, és ezek az intézkedések az inflációcsökkentéssel és a háztartási jövedelmek célirányos szociális védelmi intézkedésekkel történő támogatásával együtt növelni fogják a keresletet.

Ezenkívül mivel a pénzügyi rendszer hosszú távon pénzszűkében van, és várhatóan a bankszektor kockázatvállalási kedve meg fog változni, meg kell oldani azt a kérdést, hogy hogyan finanszírozzuk az innovatív technológiákat, őrizzük meg az európai ipar versenyképességét a nemzetközi piacokon, és hogyan finanszírozzuk a kis- és középvállalkozásokat. Folyamatosan összpontosítani kell továbbá arra, hogy az európai vállalkozások számára – beleértve a kis- és középvállalkozásokat – megnyíljanak a harmadik országai piaci.

A Bizottság a tagállamokkal együtt megvizsgálja a következő intézkedéseket:

- A múlt havi informális ECOFIN-ülést követően az Európai Beruházási Bankcsoport összesen 30 milliárd eurós csomagot állított össze a kereskedelmi bankok által az európai kis- és középvállalkozásoknak nyújtandó hitelekre. Ez jóval nagyobb az ebben az ágazatban szokások hiteleknél, de fontos, hogy sürgősen végrehajtsák.
- Az EBB a Bizottsággal szoros együttműködésben felgyorsíthatná az éghajlat-változási, az energiabiztonsági és infrastrukturális projektek finanszírozását, különösen a határokon átnyúló jellegű esetekben. Szükség lehet az EBB tőkealapjának megerősítésére is, például a soron következő, jelenleg 2010-re ütemezett tőkeemelés időpontjának előrehozásával.
- Az EBRD kulcsszerepet játszott újabb tagállamaink pénzügyi szektorainak reformjában és a magánszektor finanszírozásában. A jelenlegi finanszírozási környezetben meg lehetne erősíteni az ezen országokban folytatott tevékenységeit.
- A kohéziós politika a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó több mint 350 milliárd eurós pénzügyi kerettel jelentős támogatást nyújt az EU tagállamai és régiói által eszközölt közberuházásokhoz. A Bizottság a tagállamokkal együtt megvizsgálja a beruházási projektek felgyorsításának, illetve a tagállamoknak eszközölt kifizetések előrehozásának lehetőségét.
- Számos infrastrukturális projekt esetében – ideértve a közlekedési, az energiaügyi és a csúcstechnológiai hálózatokat – innovatív finanszírozási módot kell találni, például a köz- és magánszféra partnerségének hatékonyabb kihasználásával.

- Támogatni kell az energiatakarékosságot és a környezetbarát technológiákat – például az épületek és a környezetbarát gépkocsik esetében –, ami új gazdasági lehetőségeket biztosítana, többek között a kis- és középvállalkozásoknak, ugyanakkor hozzájárulna ahhoz is, hogy az EU megvalósítsa az éghajlatváltozással kapcsolatos céljait.
- Adócsökkentéssel és más célirányos fiskális intézkedésekkel növelni kell az energiatakarékos áruk és szolgáltatások iránti keresletet.
- Kezdeményező piacnyitási menetrend kialakításával (kereskedelmi megállapodások megkötése és a piacra lépési stratégiánk megvalósítása) fenn kell tartani az uniós vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – exportlehetőségeit és új lehetőségeket kell teremteni.
- A nemzeti és uniós versenypolitikai, valamint fogyasztóvédelmi szakpolitikákat a piacok hatékonyabb működése, a fogyasztói árak csökkenése és az egységes piac adta előnyök teljes körű kihasználása szolgálatába kell állítani.

A partnerség szellemében végzett közös fellépéssel és a tevékenységek összehangolásával a tagállamok és az európai intézmények fontos pénzeszközöket mobilizálhatnak annak érdekében, hogy felgyorsítsák a nagyon szükséges beruházásokat, és lehetővé tegyék, hogy EU erősebben kerüljön ki a válságból.

A foglalkoztatás és a szociális hatások kezelése

A gazdasági visszaesés érinteni fogja a családokat, a háztartásokat és társadalmaink leginkább kiszolgáltatott tagjait is. Ez máris meglátszik a munkanélküliségi adatokon. Az EU-nak a lehető legkisebbre kell csökkentenie a válságnak a munkahelyekre és azok elvesztésére gyakorolt hatását, és a rendelkezésére álló eszközökkel tompítania kell a szociális hatásokat. Bár a fő felelősség a tagállamokra hárul, a közösségi és nemzeti fellépések megfelelő összehangolása sokat fog segíteni. A Bizottság a szociális partnerekkel együtt igyekszik megkeresni a legjobb választ a válságra. Továbbra is ösztönözni kell a munkahelyteremtés szempontjából fontos növekedési területeket – személyi, egészségügyi és szociális szolgáltatások –, mivel a gazdag munkahely-teremtési potenciál jó hozzáférési lehetőséget és esélyeket biztosít.

Európa már eddig is megérezte annak a negatív hatását, hogy nem volt képes aktív munkaerő-piaci intézkedéseket alkalmazni az emberek jövőre való átképzése, munkahelyhez jutása és a munkahelyteremtés érdekében. Jelenleg még sürgetőbb feladat a munkaerőpiacon belüli átjárás és a munkaerőpiacra való bejutás támogatása, a munkaerő-kínálat és -kereslet növelése, a kínálat és a kereslet egymásra találásának elősegítése és a munkatermelékenység fokozása. Ehhez a lisszaboni stratégiában javasolt intézkedéseket kell alkalmazni, beleértve a következőket:

A munkanélküliség hatásainak leküzdése érdekében a tagállamoknak lehetőséget kell adni az Európai Szociális Alapba tartozó pénzeszközök átprogramozására annak érdekében, hogy a munkanélküliek munkaerő-piacra történő gyors visszailleszkedését célzó intézkedéseket támogathassanak.

- Felül kell vizsgálni a Globalizációs Alkalmazkodási Alap hatékonyságát;
- segíteni kell abban, hogy a munkanélküliek gyorsan és olcsón vállalkozásba kezdhessenek;
- folyamatosan figyelni kell a válságnak a strukturális kiigazítások által érintett különböző ágazatokra gyakorolt hatásait, és az állami támogatási rendszer kínálta

lehetőségeket szükség esetén a jól időzített, célirányos és ideiglenes támogatás lehetővé tételére kell felhasználni;

- rugalmas biztonságra törekvés: aktív munkaerő-piaci politikai intézkedések, adó- és juttatási reform, valamint a képességekhez illő munkahelyek megtalálásának fokozása. A munkaerőpiac alsó régiójában különösen nehéz helyzet várható, ezért különösen fontos, hogy megkönnyítsük az elkerülhetetlen szerkezetátalakítást, és jövedelmet, valamint célirányos szociális védelmi támogatást biztosítsunk.

3. A PÉNZÜGYI VÁLSÁG NYOMÁN TETT GLOBÁLIS LÉPÉSEK

A válság a világ valamennyi térségére kiterjedt, és egymagában egyik térség sem képes orvosolni a hatásait. A jelek egyértelműen arra utalnak, hogy a válság a feltörekvő piacokra is továbbterjed, és további nyomásként nehezedik a fejlődő országokra. A válság továbbterjedését mindenképpen meg kell akadályozni, és az IMF-nek késznek kell lennie arra, hogy a megfelelő sürgősségi finanszírozással közbeavatkozzon. Európa együttműködik az IMF-fel, és makrofinanszírozási támogatási eszközével különösen a szomszédos országokat igyekszik megsegíteni. Európa jelenleg is az összehangolt globális fellépés aktív résztvevője, és a jövőben is az marad.

A jelenlegi pénzügyi válság minden eddiginél jobban megmutatta, milyen fontos a makrogazdasági szakpolitikák és a pénzügyi piacok globális szintű kölcsönhatása. A válság kezelése tehát azt jelenti, hogy mind a szabályozási, mind a felügyeleti hibákat, valamint a jelenlegi válság okai közé tartozó makrogazdasági és árfolyam-ingadozásokat is orvosolni kell.

A pénzügyi válság olyan globális kormányzási kérdéseket vet fel, amelyek túllépnek a pénzügyi szektoron. Bár a globális egyensúlyhiány előtérbe került, azt szélesebb összefüggéseiben kell vizsgálni: az EU-nak fenn kell tartania a kereskedelmi és szolgáltatási piacok megnyitása és az elmélyített többoldalú együttműködés iránti elkötelezettségét, küzdenie kell a protekcionista tendenciák ellen, és kedvező kimenetelre kell törekednie a WTO dohai fordulóján. Ezenkívül a fenntartható növekedés előnyeit meg kell osztani a fejlődő országokkal (különösen a változó nyersanyagárak idején), és meg kell felelni olyan kihívásoknak, mint az éghajlatváltozás, a globális jólét és a millenniumi fejlesztési célok megvalósítása.

Az Egyesült Államok egy uniós kezdeményezés nyomán – amelyből a Bizottság teljes mértékben kivette a részét – november 15-én nemzetközi csúcstalálkozót rendez a pénzügyi válságról. A csúcstalálkozó célkitűzései közé tartozik a globális szintű koordináció javításának megkezdése, a nemzetközi intézmények pénzügyi piaci felügyeletben játszott szerepének felülvizsgálata és a globális kormányzási struktúrák jövőbeni módosítása. A Bizottság aktív támogatást nyújtott a beruházási kérdések globális szintű állandó kezelési keretének létrehozására irányuló nemzetközi erőfeszítésekhez, beleértve az IMF-nek az állami befektetési alapokkal kapcsolatos általánosan megállapított elveit és gyakorlatait.

A jövőbeni újabb pénzügyi válságok előfordulási esélyének csökkentése érdekében számos lépést kell tenni a globális pénzügyi struktúrák reformjára. Ezek nagyjából a következő területekre terjednének ki:

- A nemzetközi következetesség és a szabályozási normák minőségének javítása, beleértve a reformok végrehajtását (az ECOFIN ütemterveknek és az FSF ajánlásoknak megfelelően) és globális szintre való kiterjesztését;
- a pénzügyi felügyeletek közötti nemzetközi koordináció erősítése;

- a makrogazdasági felügyelet és válságmegelőzés megerősítése, figyelembe véve mind a makro-, mind a mikroprudenciális szempontokat, fokozva a pénzügyi stabilitást és korai figyelmeztető rendszereket kialakítva; valamint
- a nemzeti, regionális és multilaterális szintű pénzügyi válságkezelési és helyzetmegoldási kapacitás továbbfejlesztése.

Végül a pénzügyi stabilitás eléréséhez elengedhetetlen a vonatkozó intézmények alapos felülvizsgálata. Csak így tudjuk fenntartható módon valóra váltani a globális pénzügyi válsággal kapcsolatos csúcstalálkozók eredményeit. Bár a jelenlegi válság rávilágított az európai szabályozási rendszer egyik-másik hibájára, elmondható, hogy Európa aktív szerepet képes vállalni az új globális struktúra kidolgozásában és hatékony működtetésében. Mindezt a következő alapelvek szerint kell végezni:

- hatékonyság: a gyors és jó minőségű döntések érdekében túlzott beavatkozás nélküli egyensúlyra van szükség;
- átláthatóság és elszámoltathatóság: az új és az átalakított szervezeteknek megfelelően elszámoltathatóknak kell lenniük, hogy fokozódjanak a végrehajtás és az érvényesítés ösztönzői;
- képviselet: a globális csoportokba a fontosabb feltörekvő országokat is be kell vonni, és ezáltal javítani kell a döntéshozatali folyamat legitimitását. Az EU általános hatékonyságának és befolyásának növelése érdekében javítani kell az európai országok és az euró-övezet képviselétének elszigeteltségén.

Kockázatok és lehetőségek

Az EU-nak hatékony lépéseket kell tennie a válság leküzdése érdekében. Olyan megfontolt lépésekre van szükség, amelyek megfelelő változásokra ösztönzik a gazdaságunkat, biztosítva, hogy a válságból kilábalva teljes mértékben élni tudjunk a majdani fellendülés adta lehetőségekkel. Ennek a legjobb módja az, ha Szerződés 2. cikke szellemében megragadjuk a gazdaságunk további szerkezetátalakítására kínálkozó lehetőségeket, továbbképezzük polgárainkat, és felvértezzük őket az új kihívásokra, miközben gondoskodunk társadalmaink leginkább kiszolgáltatott tagjairól is. Korábban már megtapasztalhattuk, hogy sikerünk kulcsa a gazdasági nacionalizmustól való eltávolodás, és az európai növekedés hajtóereje az, ha lebontjuk a tagállamok közötti akadályokat, és tőkét kovácsolunk belső piacunk méretéből és erejéből.

Történelme során az EU többször is szembesült különféle válságokkal, és ezekből mindig erősebben és egységesebben került ki. Bebizonyítottuk, hogy amikor a 27 tagállam és az európai intézmények közös fellépésre szánják magukat, képesek vagyunk megfelelő eredményeket biztosítani és teljesíteni polgáraink várakozásait. A jelenlegi válság egyúttal lehetőséget is hordoz magában Európa számára, és az e dokumentumban felvázolt fellépések azt mutatják meg, miként működhetünk együtt annak érdekében, hogy az EU a felemelkedés útjára lépjen.